

A les portes d'un nou procés de preinscripció

Dm, 9/03/2021 per Fundació Escola...

[L'Escola Cristiana](#)

La propera setmana s'iniciarà el procés de preinscripció dels alumnes al Servei d'Educació de Catalunya. Un procediment reglat, que ha d'estar concebut per a garantir el dret a l'educació per a tothom en un marc de llibertat.

Aquest procediment es configura perquè els pares i les mares puguin manifestar un dels seus drets més bàsics, un dret-matriu que acaba configurant el dret a l'educació, però que és quelcom més primordial. Perquè quant al contingut de la llibertat, la responsabilitat primera de l'educació recau en els pares. És una responsabilitat que es pot descriure com de "dret natural", de manera que en el compliment d'aquest deure natural vers els fills, la responsabilitat principal d'assegurar-los l'educació, els pares i les mares poden exigir a l'Estat que respecti les seves conviccions religioses i filosòfiques, concretades a l'opció educativa escollida.

Però, ahora, és innegable que el dret a l'educació presenta una naturalesa prestacional, reforçada amb la proclamació de l'obligatorietat i gratuïtat de l'ensenyament bàsic, i que es projecta també sobre l'ensenyament no obligatori, amb independència que no s'imposi constitucionalment per aquesta última ni l'obligatorietat ni la gratuïtat. Els poders públics estan obligats a facilitar un lloc escolar gratuït en l'ensenyament bàsic i a garantir l'accés i la igualtat dels centres educatius, independentment de si el centre és públic o neix de la iniciativa social.

En conseqüència, l'ordenament jurídic reconeix als poders públics àmplies competències en matèria de programació de l'ensenyament i de control de sistema en el seu conjunt. L'Estat estableix les normes, encara que el servei d'interès públic pugui ser prestat també per la iniciativa social.

Però els poders públics no tenen el dret a educar els ciutadans, perquè, com ja hem dit, aquest dret correspon als pares, als quals s'ha d'assegurar la llibertat de decidir el tipus d'ensenyament que desitgen per als seus fills, sense més límits que els imposats per l'ordenament constitucional: el respecte als principis democràtics de convivència i als drets i llibertats fonamentals. Fora d'aquest marc, ningú no pot imposar a les famílies l'escola pública o la privada; un ensenyament laïcista o fundat en valors religiosos; escola mixta o diferenciada; perquè els pares són els titulars del dret a triar el centre que considerin idoni per a l'educació dels fills. I també són els pares els que han de decidir si volen que els fills i filles rebin ensenyament religiós a l'escola. I no pot passar que cap Oficina Municipal d'Escolarització o cap Comissió de Garanties d'Admissió substitueixin el poder de decisió que correspon als pares, ja que s'estaria violant el seu dret a la llibertat d'elecció de centre. Aquests òrgans hauran de ser de consulta, fiscalització i inspecció, sense que en cap cas disposin de potestats decisòries sobre l'escolarització o admissió d'alumnes. Com tampoc és acceptable que l'actuació que pogués desplegar l'administració educativa s'emmarqués dins la via de prioritzar els centres públics davant una estratègia de debilitament dels concertats.

Per tant, l'educació és un dret que ha de ser garantit per les autoritats i que exigeix una oferta escolar plural. L'ensenyament públic i el privat concertat són

complementaris, tots dos imprescindibles per garantir la llibertat d'ensenyament, ambdós integrants del Servei d'Educació de Catalunya. Com més variades siguin les escoles, més es perfecciona el dret a triar. I per triar, cal que hi hagi una oferta plural, responent, a més, al principi del pluralisme proclamat al nostre ordenament i recollit a les lleis, i que garanteix la diversitat d'ofertes de centres educatius, que s'aconsegueix a través de l'exercici de la llibertat de creació de centres.

I fer efectiu el principi de gratuïtat de l'ensenyament obligatori, que també apareix consagrat al nostre ordenament, suposa un instrument indispensable per fer possible l'accés de tots a l'educació i aconseguir la igualtat d'oportunitats en la nostra societat. La primera conseqüència derivada d'aquesta garantia de gratuïtat consisteix que els fons públics percebuts pels centres financin realment el cost efectiu de l'educació, així com que, en tot cas, no hi hagi una discriminació entre els centres públics i privats concertats en relació als recursos que se'n destinen per al sosteniment. I constatem que això no és així i que cal actuar per erradicar-lo.

Creiem que l'Administració ha de fer tot el que sigui necessari per compatibilitzar els preceptes constitucionals de l'obligatorietat i la gratuïtat amb l'interès legítim de les famílies per triar el centre educatiu dels fills i filles. Ara bé, és cert que hi ha limitacions materials i que les autoritats educatives han de garantir sobretot l'escolarització de tots els alumnes d'acord amb el principi d'equitat.

Per això la configuració dels processos de preinscripció i matrícula, que en una societat democràtica comporta la subjecció dels poders públics a límits, de manera que la seva preponderància institucional no derivi en perjudici de la llibertat dels ciutadans. Tan senzill i tan complicat alhora, però tan desitjable i exigible per a tota la ciutadania.